

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII Autoritate de stat autonomă

HOTĂRÂREA NR. 193
Din 13.02.2008

Dosar nr: 775/2007

Petiția nr: 17928 din data de 4.12.2007

Petent: Valter Teodor

Obiect: acordarea pensiei de serviciu pentru asistenții judiciari

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele și domiciliul petentului

1. V T

I.2. Denumire și sediu reclamat

2. Ministerul Justiției, Bd Libertății, nr. 16, sector 5, București

II. Citarea părților

Procedura de citare a fost îndeplinită la data de 12.02.2008, la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, potrivit prevederilor art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, republicată. Părțile au fost absente, procedura de citare a fost legal îndeplinită.

III. Obiectul sesizării și susținerile părților

Petentul arată că a desfășurat activitate juridică din 1971, respectiv ca jurisconsult, judecător, consilier juridic, iar din iulie 2000 a fost numit ca asistent judiciar în cadrul Tribunalului Suceava. Mai arată petentul că toate funcțiile pe care le-a deținut sunt asimilate funcției de magistrat. Cu toate acestea, nici în Legea nr. 303/2004, nici în OUG 100/2007 nu există prevederi referitoare la pensionarea asistenților judiciari. Art 111 din legea nr. 304/2004 stipulează obligațiile, incompatibilitățile și interdicțiile asistenților judiciari, care sunt identice cu ale judecătorilor și procurorilor. Totodată se stipulează și unele drepturi, mai puțin dreptul de a fi pensionat din această funcție. Petentul solicită Colegiului director al CNCD să constate existența discriminării privind dreptul la pensie de serviciu al asistenților judiciari față de magistrați.

Prin adresa nr. 147901/16.01.2008, înregistrată la CNCD cu nr. 1617/22.01.2008, Ministerul Justiției a comunicat Colegiului director următoarele:

- Atribuțiile de serviciu distincte, reglementările legale diferențiate privind numirea și eliberarea din funcție – ocuparea funcției de asistent judiciar este limitată de lege la o durată de 5 ani, cu posibilitatea reinvestiri de către

ministrul justiției – cele privind cariera profesională a magistraților și asistenților judiciari, procedura diferită de aplicare a sancțiunilor disciplinare, anumite drepturi de care beneficiază exclusiv magistrații duc la concluză că nu poate fi reținută o situație comparabilă între magistrați și asistenți judiciari.

- Curtea Constituțională a reținut că „magistrații consultanți se află într-o situație esențial diferită față de alte categorii de magistrați, chiar și față de persoane asimilate acestora, deoarece condițiile de numire și eliberare a funcției, durata acesteia și procedura sancționării disciplinare a magistraților consultanți diferă în mod esențial de cele aplicabile celorlalte categorii de magistrați, iar atribuțiile specifice acestei funcții nu sunt exercitate cu caracter de permanență, ci doar în cazurile când se judecă, în primă instanță, conflicte de muncă.
- Pensia de serviciu este un beneficiu prevăzut de lege pentru unele categorii profesionale, funcționari ai statutului lato sensu (magistrați, diplomați, demnitari) a căror activitate reprezintă un interes deosebit pentru societate și a căror fidelitate față de sistem este recompensată prin acordarea acestui drept la pensie.
- Pensia de serviciu reglementată de art 82 din Legea nr 303/2004 este un beneficiu care se acordă magistraților, pentru acordarea pensiei fiind necesară îndeplinirea funcției de judecător, procuror sau asimilat acestora la data pensionării.

IV. Motivele de fapt și de drept

În drept, potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, „(...) *prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV ori apartenența la o categorie defavorizată care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul public, economic, social, cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.*”

Potrivit **art. 2, alin. 2 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare „*Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare.*”

Potrivit **art. 2, alin. 3 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „*Orice comportament activ sau pasiv care, prin efectele pe care la generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană,*

un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități, atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe (...)”.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când autoritățile statale induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

În același sens, Curtea Constituțională a României, prin Decizia nr.1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, a stabilit că „*un tratament diferențiat nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice*”. De asemenea, prin Decizia nr.135 din 5 noiembrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.345 din 17 decembrie 1996, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite.*” (Decizia nr.20/2000, M.Of. nr.72/2000, DH 2000, p.44).

În vederea analizării unei petiții sub aspectul existenței sau inexistenței unei fapte de discriminare este necesară analizarea următoarelor aspecte:

1. Existența tratamentului diferențiat

În acest sens, petentul consideră discriminatorii prevederile legale potrivit cărora asistenții judiciari nu pot beneficia de pensie de serviciu asemenea magistraților.

2. În ce măsură tratamentul diferențiat a constituit o faptă de discriminare

Potrivit legislației privind prevenirea și combaterea discriminării, pentru ca o faptă să fie considerată ca fiind faptă de discriminare, aceasta trebuie să întrunească, cumulativ, următoarele condiții:

- *fapta să constea într-o deosebire, excludere, restricție sau preferință.*
- *deosebirea trebuie să aibă la bază unul sau mai multe criterii de discriminare.*

Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasa, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, handicap, boala cronică*

necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.

- deosebirea bazată pe unul dintre criteriile de discriminare prevăzute de lege are drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege.

- măsura să nu fie justificată obiectiv de un scop legitim și metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

Trebuie astfel avut în vedere faptul că deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul din criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, dar trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în acest articol de lege.

Astfel, nu toate situațiile în care anumite persoane sunt tratate diferențiat, pot constitui fapte sau acte de discriminare, iar un asemenea tratament poate avea la bază un alt motiv decât apartenența persoanei respective la una dintre categoriile prevăzute în art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000.

Examinând sesizarea și dispozițiile legale incidente, Colegiul director reține că potrivit art. 2 din OG nr. 20 din 20 februarie 2002 privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească:

„(1) Magistrății consultanți beneficiază, în raport cu vechimea în specialitate juridică, de drepturile de salarizare prevăzute pentru judecătorii de la judecătorii de Legea nr. 50/1996 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorităților judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Magistrății consultanți care nu îndeplinesc condiția de vechime în specialitate prevăzută la art. 69¹ alin. 1 sunt menținuți în funcție, fiind salariați cu indemnizația prevăzută de lege pentru magistrății stagiați, în raport cu vechimea în specialitate juridică.
(3) Indemnizația prevăzută la alin. (1) și (2) este unica formă de remunerare a magistrăților consultanți.

Potrivit prevederilor art. 1 pct. 69² „Perioada în care magistrății consultanți exercită această funcție constituie vechime în muncă și vechime în magistratură. Constituie vechime în magistratură și perioada în care magistrății consultanți au funcționat ca asistenți judiciari”, iar art. 3 stipulează “(1) Asistenții judiciari în funcție la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență sunt de drept magistrăți consultanți. (2) Magistrății consultanți vor funcționa potrivit dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență până la instituirea tribunalelor muncii, în condițiile legii”.

Legea 304/2004, republicată, privind organizarea judiciară, prevede la art. 55 “(1) Completul pentru soluționarea în prima instanță a cauzelor privind conflictele de muncă și asigurări sociale se constituie din 2 judecători și 2 asistenți judiciari.

(2) Asistenții judiciari participă la deliberări cu vot consultativ și semnează hotărârile pronunțate. Opinia acestora se consemnează în hotărâre, iar opinia separată se motivează”. În același act normativ, titlul V se referă la asistenții judiciari, reglementând numirea acestora, condițiile ce trebuie îndeplinite pentru numire, perioada pentru care sunt numiți. Art. 111 prevede că „(1) Asistenții judiciari se bucură de stabilitate pe durata mandatului și se supun numai legii.

(2) **Dispozițiile legale privind obligațiile, interdicțiile și incompatibilitățile judecătorilor și procurorilor se aplică și asistentilor judiciari.**

(3) Dispozițiile referitoare la concediul de odihnă, asistența medicală gratuită și gratuitatea transportului, prevăzute de lege pentru judecători și procurori, se aplică și asistenților judiciari.

(4) Asistenții judiciari depun jurământul în condițiile prevăzute de lege pentru judecători și procurori”.

Art. 113 se referă la abaterile și sancțiunile disciplinare ce pot fi aplicate asistenților judiciari, respectiv “(1) Asistentilor judiciari li se aplica dispozițiile legale privind abaterile și sancțiunile disciplinare, precum și motivele de eliberare din funcție prevăzute de lege pentru judecători și procurori.

(2) Sancțiunile disciplinare se aplica de către ministrul justiției...

(4) Asistenții judiciari pot fi eliberați din funcție și ca urmare a reducerii numărului de posturi, în raport cu volumul de activitate al instanței”.

Actul normativ mai prevede că „magistrații consultanți în funcție la data de intrării în vigoare a prezentei legi sunt numiți de drept în funcțiile de asistenți judiciari și își continuă activitatea în cadrul tribunalelor de muncă și asigurări sociale sau, după caz, al secțiilor sau completelor specializate”.

Colegiul Director reține că asistenții judiciari au obligațiile, interdicțiile și incompatibilitățile judecătorilor și procurorilor, beneficiază de concediu de odihnă, asistența medicală gratuită și gratuitatea transportului ca și judecătorii și procurorii, depun jurământul în condițiile prevăzute de lege pentru judecători și procurori, li se aplica dispozițiile legale privind abaterile și sancțiunile disciplinare, precum și motivele de eliberare din funcție prevăzute de lege pentru judecători și procurori. De asemenea, asistenții judiciari participa la deliberări cu vot consultativ și semnează hotărârile pronunțate. Activitatea desfășurată de aceștia este recunoscută atât ca vechime în muncă, cât și ca vechime în magistratură.

Colegiul director a mai reținut conținutul art 110 din actul normativ menționat, respectiv condițiile de numire a asistentului judiciar: „Asistenții judiciari **sunt numiți de ministrul justiției, la propunerea Consiliului Economic și Social, pe o perioadă de 5 ani, dintre persoanele cu o vechime în funcții juridice de cel puțin 5 ani și care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:**

- a) au cetățenia română, domiciliul în România și capacitate deplină de exercițiu;
- b) sunt licențiate în drept și dovedesc o pregătire teoretică corespunzătoare;
- c) nu au antecedente penale, nu au cazier fiscal și se bucură de o bună reputație;
- d) cunosc limba română;
- e) sunt apte, din punct de vedere medical și psihologic, pentru exercitarea funcției”.

Astfel, față de magistrați, care sunt numiți de Președintele României și sunt inamovibili și independenți, asistenții judiciari sunt numiți de ministrul justiției pe o perioadă de 5 ani așa încât situația acestora nu poate fi comparabilă cu cea a magistraților. Deși au aceleași obligații, incompatibilități și interdicții, statutul acestora nu este similar.

Colegiul director constată că neacordarea pensiei de serviciu pentru asistenții judiciari nu constituie fapte de discriminare în înțelesul art. 2 din OG nr. 137/2000. Colegiul director nu a putut reține invocarea unui criteriu de discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (4) și alin. (7) și art. 26 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu **unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. faptele prezentate nu constituie fapte de discriminare, potrivit prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată
2. se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte, potrivit art. 8 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr.27/2002 privind soluționarea petițiilor, aprobată și modificată prin Legea nr. 233/2002;
3. o copie a prezentei hotărâri va fi comunicată reclamatului

V. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Potrivit art. 20 alin 9, hotărârea Colegiului director poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit legii. Potrivit art. 20 alin. 10, hotărârile emise potrivit prevederilor alin. (2) și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile constituie de drept titlu executoriu.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

COMȘA CORINA NICOLETA – Membru

GERGELY DEZIDERIU - Membru

IONIȚĂ GHEORGHE - Membru

ISTVAN HALLER – Membru

TRUINEA PAULA ROXANA - Membru

Data redactării 18.03.2008